

İÇİNDEKİLER

İçindekiler

Dördüncü Baskıya Önsöz 7

Önsöz 9

Kısaltmalar 17

GİRİŞ

§ 1. KONUNUN TAKDİMİ VE İNCELENİŞ ŞEKLİ 21

I. Konunun Takdimi 21

II. Konunun İnceleniş Şekli 25

Birinci Bölüm

ANONİM ŞİRKETLERDE PAY SAHİPLERİ ARASINDAKİ MENFAAT İHTİLAFLARI VE ORTAKLIKTAN ÇIKARILMAYA İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN DİĞER ŞİRKETLERLE KARŞILAŞTIRILMASI

§ 2. PAY VE PAY SAHİPLİĞİ KAVRAMLARI 27

I. Pay Kavramı 27

II. Pay Sahibi Kavramı 30

III. Pay Sahipliğinin Kazanılması ve Kaybedilmesi 33

A. Pay Sahipliğinin Kazanılması 33

B. Pay Sahipliğinin Kaybedilmesi 35

§ 3. ANONİM ŞİRKETLERDE MENFAAT İHTİLAFLARI VE
ÇÖZÜM YOLLARI 40

I. Menfaat İhtilafları 40

II. Çözüm Yolları 46

A. Münferit Pay Sahiplerinin Korunmasına İlişkin Düzenlemeler 48

B. Azlığın Korunmasına İlişkin Düzenlemeler 54

1. Azlık Kavramı 54

2. Azlık Hakları 55

C. Çoğunluğun Korunmasına İlişkin Düzenlemeler 61

III. Değerlendirme 63

§ 4. ANONİM ŞİRKETLERDEKİ ORTAKLIKTAN
ÇIKARILMAYA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN DİĞER ŞİRKETLERLE
KARŞILAŞTIRILMASI 67

I. Şirketler Hukukunda Ortaklıktan Çıkarılma 67

II. Adi, Kollektif ve Komandit Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma 68

A. Adi Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma 69

B. Kollektif ve Komandit Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma 72

III. Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma 74

IV. Kooperatiflerde Ortaklıktan Çıkarılma 77

V. Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma 80

A. 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Ortaklıktan Çıkarılma
Müessesesine Yer Verilmemesi 83

B. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Getirilen Ortaklıktan Çıkarılma
Sebepleri 84

İkinci Bölüm

ISKAT

§ 5. GENEL OLARAK 89

§ 6. ISKATIN TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ 93

I. Iskatın Tanımı 93

II. Iskatın Hukukî Niteliği 94

§ 7. ISKATIN UYGULANMA ŞARTLARI	100
I. Sermaye Koyma Borcunun Ödenmesinde Temerrüde Düşülmesi	100
A. Sermaye Koyma Borcu	105
1. Sermaye Koyma Borcunun Doğumu	108
2. Sermaye Koyma Borcunun Kapsamı	112
3. Pay Sahiplerinin Sermaye Koyma Borcundan İbra Edilememesi	115
B. Sermaye Koyma Borcunun İfa Edilmesi	116
1. İfa Zamanı	116
a. Aynî Sermaye Taahhüdünün Muaccel Hale Gelmesi	117
b. Nakdî Sermaye Taahhüdünün Muaccel Hale Gelmesi	117
c. Vadeden Önce İfa	121
2. İfa Yeri	122
3. Sermaye Koyma Borcunun Takasa Konu Olması	122
4. Sermaye Koyma Borcunun Zamanaşımına Uğraması	124
C. Sermaye Koyma Borcunu Yerine Getirecek Kişi	127
D. Sermaye Koyma Borcunun Yerine Getirilmesi Konusunda Pay Sahiplerine Çağrıda Bulunulması	130
1. Ödemeye Çağrıda Bulunmaya Yetkili Organ	131
2. Ödemeye Çağrının Şekli ve İçeriği	133
3. Ödemeye Çağrıda Eşit İşlem İlkesine Uyulması	135
E. Pay Sahibinin Temerrüde Düşmesi Halinde Başvurulacak Yollar	137
1. İcra Takibi veya İfa Davası	139
2. Gecikme Faizi	140
3. Tazminat	143
4. Cezai Şart (Sözleşme Cezası)	145
5. Iskat	147
II. Yönetim Kurulu Tarafından Ödeme İçin Yeniden Çağrı ve İhtar Yapılması	147
A. Yeniden Çağrı ve İhtarın Kapsamı	148
B. Yeniden Çağrı ve İhtarın Şekli	151
III. Yönetim Kurulu Tarafından Ödeme İçin Bir Aylık Süre Verilmesi	153
IV. Pay Sahibinin Bir Aylık Süre İçerisinde Ödeme Yapmaması	154
§ 8. ISKAT KARARI	156
I. Yetkili Organ	157
II. Kararın Alınması	158
§ 9. ISKATIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	160
I. Yokluk	160
II. Butlan	161
III. İptal Edilebilirlik	162
§ 10. ISKATIN SONUÇLARI	165
I. Uygulandığı Paylar Üzerindeki Pay Sahipliği Sıfatının Sona Ermesi	168
II. Payın Yönetim Kurulu Tarafından Bir Başkasına Satışı	170
III. Pay Sahibinin Yaptığı Kısmi Ödemelerden ve Bu Ödemelerden Kaynaklanan Haklardan Yoksun Bırakılması	172
IV. Hisse Senetlerinin Şirkete İadesi veya İptali	173

V. Iskata Maruz Kalan Pay Sahibinin Sorumluluğunun Devam Etmesi 174

Üçüncü Bölüm

HÂKİM PAY SAHİBİNİN ORTAKLIKTAN ÇIKARMA (SATIN ALMA) HAKKI

§ 11. GENEL OLARAK 177

§ 12. HÂKİM PAY SAHİBİNİN ORTAKLIKTAN ÇIKARMA
HAKKININ TANIMI VE AMACI 182

I. Tanımı 182

II. Amacı 184

§ 13. HÂKİM PAY SAHİBİNİN ORTAKLIKTAN ÇIKARMA
HAKKININ HUKUKÎ NİTELİĞİ VE UYGULAMA ALANI 186

I. Hukukî Niteliği 186

II. Uygulama Alanı 188

§ 14. HÂKİM PAY SAHİPLERİNE AZINLIK PAY SAHİPLERİNİ
ORTAKLIKTAN ÇIKARMA HAKKI TANINMASININ
SEBEPLERİ 193

I. Menfaat İhtilaflarının Çözümlemesi ve Potansiyel Menfaat
İhtilaflarının Ortaya Çıkmasının Engellenmesi 193

II. Azınlık Tehdidinin Olmaksızın Şirketin Yönetilmesine İmkân
Tanınması 194

III. Azınlık Pay Sahiplerinin Varlığından Kaynaklanan Masraf ve
Zaman Kaybının Azaltılması 196

IV. Azınlık Pay Sahiplerinin Şirkette Korunmasız Bir Şekilde
Kalmalarının Önlenmesi 197

V. Aleni Pay Alım Tekliflerinin Başarıya Ulaşmasını
Kolaylaştırması 199

VI. Halka Açık Bir Anonim Şirketin Kapalı Hale Dönüşmesini
Sağlaması 199

§ 15. HÂKİM PAY SAHİBİNİN ORTAKLIKTAN ÇIKARMA
HAKKININ DÜZENLENİŞ ŞEKLİ 200

I. AB Düzeyinde ve Bazı Üye Ülkelerde Konunun Düzenleniş
Şekli 201

A. Direktifte Konunun Düzenleniş Şekli 202

B. Bazı Üye Ülkelerde Konunun Düzenleniş Şekli 204

1. Almanya 205

a. Genel Anlamda Ortaklıktan Çıkarılma Usulü (Corporate Squeeze-
out) 206

b. Aleni Pay Alım Tekliflerine İlişkin Ortaklıktan Çıkarılma Usulü
(Takeover Squeeze-out) 208

2. Fransa 209

3. İngiltere 211

II. İsviçre’de Konunun Düzenleniş Şekli 213

III. ABD’de Konunun Düzenleniş Şekli 215

IV. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda Konunun Düzenleniş
Şekli 217

V. Sermaye Piyasası Kanunu’nda Konunun Düzenleniş Şekli 219

§ 16. HÂKİM PAY SAHİBİNİN ORTAKLIKTAN ÇIKARMA
HAKKININ KULLANILMASININ ŞARTLARI 219

I. Anonim Şirketin Tamamına Yakınının Ele Geçirilmesi Halinde Ortaklıktan Çıkarma Hakkının Kullanılması	221
A. Hâkim Pay Sahibinin Kanunda Belirtilen Eşiğe Ulaşmış Olması	221
1. Eşiğin Belirlenmesi	221
2. Eşiğin Bir Başka Şirket veya Kişi Tarafından Aşılmış Olması	224
3. Eşiğe Sermaye ve/veya Oy hakkına Göre Ulaşılması	225
4. Eşiğe Aleni Pay Alım Teklifi veya Başka Bir Yolla Ulaşılması Olması	228
5. Eşiğin Doğrudan veya Dolaylı Hâkimiyet Yoluyla Sağlanması	229
6. Eşiğin Pay Gruplarına Göre Ayrı Ayrı Tespit Edilmesi	231
B. Azınlık Pay Sahiplerinin Dürüstlük Kuralına Aykırı Davranışlarla Şirketin İşleyişine Engel Olmaları	232
1. Azınlık Pay Sahiplerinin Şirketin İşleyişini Engellemeleri	232
2. Azınlık Pay Sahiplerinin Dürüstlük Kuralına Aykırı Hareket Etmeleri	234
3. Azınlık Pay Sahiplerinin Dürüstlük Kuralına Aykırı Hareket Etmeleri Şartının Aranıp Aranmaması Konusundaki Yaklaşımlar	237
C. Azınlık Pay Sahiplerinin Paylarının Borsa veya Gerçek Bilânço Değeri ile Satın Alınması	240
1. Pay Bedellerinin Belirlenmesi	242
2. Pay Bedellerinin Belirlenmesi ve Ödenmesi Konusundaki Düzenlemeler	245
a. Alman Hukuku	246
b. Fransız Hukuku	249
c. İngiliz Hukuku	249
d. İsviçre Hukuku	250
e. ABD Hukuku	250
f. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndaki Düzenlemeler	251
D. Ortaklıktan Çıkarma Kararının Alınması ve Payların Hâkim Pay Sahibine Devri	252
1. Mukayeseli Hukukta Çıkarma Kararının Alınması	252
2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Çıkarma Kararının Alınması	255
II. Anonim Şirketin Bir Başka Şirketle Birleşmesi Halinde Ortaklıktan Çıkarma Hakkının Kullanılması	257
A. Azınlığın Şirkette Devamlı Sorun Çıkartmasının Gerekli Olup Olmadığı Hususu	263
B. Birleşme Sözleşmesinde Hüküm Bulunması	265
C. Birleşme Sözleşmesinin Mevcut Oy Haklarının %90'ının Oyuyla Kabul Edilmesi	266
D. Azınlığa Ayrılma Akçesinin Ödenmesi	268
III. Ortaklıktan Çıkarma Hakkının Kullanılmasının Sonuçları	272

Dördüncü Bölüm

HAKLI SEBEPLE FESİH VE DENKLEŞTİRME DAVALARI NETİCESİNDE AZINLIĞIN ORTAKLIKTAN ÇIKARILMASI	
§ 17. GENEL OLARAK	277
§ 18. HAKLI SEBEPLE FESİH VE DENKLEŞTİRME DAVALARINDA ORTAKLIKTAN ÇIKARMA KARARI	

VERİLMESİNİN AMACI VE BU KARARIN
NİTELENDİRİLMESİ 282

I. Ortaklıktan Çıkarma Kararının Amacı 282

II. Mahkeme Tarafından Verilen Kararın Hukuki Niteliği 286

§ 19. ORTAKLIKTAN ÇIKARMA KARARININ ŞARTLARI 288

I. Haklı Sebep Fesih Davasında Ortaklıktan Çıkarılmaya Karar
Verilmesinin Şartları 288

A. Haklı Sebep Fesih Davası Açılmış Olması 288

1. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerin Haklı
Sebep Feshi 289

2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerin Haklı
Sebep Feshi 291

3. Davacıların Fesih Dışında Başka Bir Taleple Mahkemeye Başvurup
Başvurmayacakları Sorunu 294

B. Şirketin Feshi Açısından Haklı Bir Sebebin Varlığı 295

1. Haklı Sebep Kavramı 296

2. Haklı Sebebin Şirketin Feshini Gerektirmesi ve Çoğunluk Gücünün
Kötüye Kullanılmasına İlişkin Olması 298

3. Azlık Tarafından İleri Sürülen Sebeplerin Mahkeme Tarafından
Değerlendirilmesi 300

C. Haklı Sebep Teşkil Eden Hususun Başka Yollarla
Çözümlememesi 305

D. Mahkemenin Ortaklıktan Çıkarma Kararı Vermesi 309

E. Ortaklıktan Çıkarılan Pay Sahiplerine Ayrılma Akçesinin
Ödenmesi 313

II. Denkleştirme Davasında Ortaklıktan Çıkarılmaya Karar
Verilmesinin Şartları 316

A. Bağlı Şirketin Pay Sahipleri Tarafından Denkleştirme Davası
Açılması 316

1. Hâkim Şirketin Hâkimiyetini Hukuka Aykırı Şekilde
Kullanması 317

2. Bağlı Şirketin Kayba Uğraması ve Bu Kaybın Hâkim Şirket
Tarafından Karşılanmaması 319

3. Bağlı Şirketin Pay Sahipleri Tarafından Mahkemeye
Başvurulması 321

B. Hâkim Şirket ve Bağlı Şirket Arasındaki İhtilafın Başka Yollarla
Çözümlememesi 322

C. Mahkeme Tarafından Ortaklıktan Çıkarılmaya Karar Verilmesi 324

D. Ortaklıktan Çıkarılan Pay Sahiplerine Ayrılma Akçesinin
Ödenmesi 325

§ 20. ORTAKLIKTAN ÇIKARMA KARARININ SONUÇLARI 326
Sonuç 329

Yararlanılan Kaynaklar 337

Kavramlar Dizini 355